

Nei til sjødeponi i norske fjorder, ja til bedre ressursutnyttelse.

2 Nasjonalt og internasjonalt har det blitt kjent at, på grunn av sterk motstand i de pågående
3 sakene om Førdefjord og Repparfjord, så er Norge og Papua Ny Guinea de eneste land i
4 verden som nå tillater nye sjødeponi av gruveavfall i fjorder¹.

5 Senterungdommen mener at dette kan bidra til å skade Norges omdømme og ramme store
6 næringer og eksisterende arbeidsplasser, dersom ikke også Norge sørger for å stanse slike
7 forurensende utslipp til sjøs.

8 Både FN`s Naturpanel og Det internasjonale havpanelet har slått alarm om dårlig tilstand i
9 havet. Landets marinfaglige ekspertise ved Havforskningsinstituttet har frarådet sjødeponi i
10 Førdefjord og Repparfjord². Dette med bakgrunn i, at erfaringene fra utslipp av gruveavfall i
11 fjorder er dårlige. Eksempelvis er dette i Jøssingfjord, hvor sjødeponering ble stanset grunnet
12 påviste miljøskader og hvor fjorden fortsatt etter 35 år ligger så godt som livløs³⁴.

13 Gruvemassene som skal dumpes i fjordene er finkornet og inneholder kobberfragmenter som i
14 mange år har vært forbudt på mot bruk i sjø. Disse miljøgiftige artiklene kommer med stor
15 sannsynlighet til å spres over store deler av kysten langs Norge med havstrømmer.
16 Konsekvensene av denne dumpingen vil gi store konsekvenser fore laksefisket og
17 fiskerinæringen, og vil blant annet ramme flere arbeidsplasser langs kysten i Finnmark og Sogn
18 og Fjordane.

19 Videre er både Førdefjord i Vestland og Repparfjord i Finnmark nasjonale laksefjorder, som
20 etter enstemmig vedtak i Stortinget skal ha særlig vern mot alle former for forurensning for å
21 ivareta villaksstammen. Dette er rike fjorder, som har gitt grunnlag for næring og bosetting i flere
22 tusen år.

23 Samt har de store næringene i sjømat og reiseliv protestert mot gruveavfall i fjordene i frykt for
24 sine titusener av arbeidsplasser. Dette er blitt konfliktsaker som næringer, miljøbevegelsen,
25 unge og eldre engasjerer seg i grunnet fare for irreversible miljø- og samfunnsskader. Blant

¹ Bare tre land i verden sier ja til gruedumping i sjøen – Nå må Norge rydde opp; <https://e24.no/hav-og-sjoemat/i/OQiy7A/bare-tre-land-i-verden-sier-ja-til-gruedumping-i-sjoen-naa-maa-norge-rydde-opp>

² Å dumpe gruveavfall i sjø eller fjord kan ha negativ effekt på dei marine økosystema; <https://www.hi.no/hi/temasider/hav-og-kyst/gruveavfall>

³ Urovekkende funn på bunnen av Jøssingfjorden; <https://www.nrk.no/rogaland/urovekkende-funn-pa-bunnen-av-jossingfjorden-1.13532071>

⁴ Naturfotograf om Jøssingfjorden – jeg har aldri sett så ødelagt natur; <https://www.aftenposten.no/norge/i/P92Wr0/naturfotograf-om-joessingfjorden-jeg-har-aldri-sett-saa-oedelagt-natur>

Feltkode endret

26 annet gjelder dette Førdefjordområdet, hvor 60 selskap i sjømat og reiseliv i fellesbrev har
27 protestert mot gruveavfall i fjorden. I Finnmark rammes også reindriftnæringa og samenes
28 urfolksretter.

29 Senterungdommen stiller seg kritisk til at regjeringen ikke har gjort noe samfunnsøkonomiske
30 analyser av gruvevirksomheten. Departementet har heller ikke vurdert konsekvensene av
31 tidligere og planlagte inngrep for reindriften i områder, der Nussir-prosjektet med stor
32 sannsynlighet ikke er samfunnsøkonomisk lønnsomt. Etter en konsekvensanalyse bestilt av
33 Sametinget vil antall reindriftsutøvere i det lokale reinbeitedistriktet bli halvert.

34 Senterungdommen i Sogn og Fjordane vedtok allerede i 2015 en uttalelse mot sjødeponi i
35 Førdefjorden, hvor det blant annet ble argumentert med at å dumpe mineralsk restmasse i
36 fjordene er sløsing med ressurser. Senterungdommen i Finnmark har også jobbet lenge mot
37 gruedumpingene i Reppafjorden, hvor de blant annet har kommet med en rekke uttalelser.

38 Hurdalsplattformen legger videre til grunn, at vi har muligheten til å utvikle verdens mest
39 bærekraftige mineralnæring. Næringen skal forvaltes med utgangspunkt i strenge utslipps- og
40 miljøkrav og på en måte som sikrer at fellesskapet får sin andel av verdiskapingen⁵. Mineral kan
41 hentes ut uten at restmassen slippes ut i fjorder. Dette gjøres ved at restmassen minimeres
42 gjennom bruk til forskjellige formål og ved at noe fylles tilbake i gruvene. Mineralsk masse som
43 slippes ut i fjorder går tapt som ressurs for framtiden, samtidig som den gjør skade på marine
44 økosystemer og evigvarende ressurser, med andre ord dobbel ressursløsning.

45 Senterungdommen mener at det ikke er forsvarlig å bruke de norske fjordene, som er blant
46 verdens rikeste økosystemer og som legger grunnlag for store, eksisterende og varige
47 næringer, som billig avfallshandlingsmetode for gruveindustri som kan vare noen tiår.

48 Samtidig er Senterungdommen tydelig på at den forrige regjeringen som har delt ut disse
49 konsesjonstillatelsene ikke tar hensyn til miljø og lokal matproduksjon, herunder fiskeri og
50 reindrift. Forrige regjering valgte å overkjøre de utsatte ulike minoritetene i de sjø- og
51 reindriftssamiske miljøene for et kortsiktig gruveprosjekt i Repparfjorden.

52 Senterpartiet ønsker å ha goder av egne ressurser nasjonalt, men slik mineralforekomster blir
53 forvaltet i dag, kan de selges ut av landet, hvor svært lite av fortjenesten blir igjen i Norge. Det

---

⁵ Hurdalsplattformen;

<https://www.regjeringen.no/contentassets/cb0adb6c6fee428caa81bd5b339501b0/hurdalsplattformen.pdf>

54 er alvorlig, sett i forhold til skader som påføres natur og miljø ved gruvevirksomhet, at norske
55 interesser ivaretas dårlig både med hensyn til natur, økonomi og arbeidsplasser.

56 Senterungdommen mener;

- 57 - Regjeringen må i tråd med Hurdalsplattformen og mål om at Norge skal være ledende
58 på bærekraftig gruvedrift med strenge miljøkrav, sørge for å stanse sjødeponi med
59 dumping av gruveavfall i Førdefjord og Repparfjord. Videre må regjeringen innføre
60 forbud mot sjødeponi i norske fjorder.
- 61 - Regjeringen må innføre tiltak for sirkulærøkonomi i mineralnæringen. Det innføres avgift
62 på uttak av ny og ubrukt masse, samt avgift på restmasse, for å fremme metoder som
63 langt bedre enn i dag gjør bruk av hele malmressursen og minimerer restmasse.
64 Resirkulering og gjenbruk støttes ved økonomiske tiltak.
- 65 - Regjeringen må ta initiativ til en plan for uthenting av samfunnsviktige mineraler med en
66 ressurs økonomisk generasjonsperspektiv, slik at det norske samfunnet og framtidige
67 generasjoner har tilgang på nødvendige mineraler.
- 68 - Regjeringen må intensivere arbeidet for å ta vare på og opprettholde økosystemet i
69 fjorder og hav. Gamle miljøsynder må også ryddes opp i og forurensende utslipp til fjord
70 og sjø må stanses.

71

72 *Innsendt av Mikkel Sibe (Akershus Senterungdom), Buskerud Senterungdom og Finnmark*
73 *Senterungdom*